

KOLIKO SMO IZVORNI SRBI – SLOVENI, A KOLIKO STAROSEDEOCI BALKANA?

Da li se naš čovek koji se toliko ponosi svojim srpskim i slovenskim poreklom ikada zapita zašto po svom izgledu i karakteru toliko odstupa od ostalih Slovena, kao na primer Rusa, Čeha i Slovaka koje odlikuju izražene plave oči, plava kosa, a u karakteru — gotovo potpuno odsustvo epskog duha, gordosti, bunta i ratobornosti?!

Istorijski izvori i arheološki nalazi opisuju Slovene ranog srednjeg veka na Balkanu kao tipične predstavnike nordijskog rasnog tipa, dakle drugačijeg izgleda od prosečnog izgleda naše populacije. U delu “U vrtlogu života — prilozi etničkoj i istorijskoj antropologiji” prof. dr Petra Vlahovića čitamo:

“Po Pseudo-Cesariju, odnosno 525. godine nove ere, po dolasku u Norik, Panoniju i Ilirik, Sloveni su visokog rasta, dolihoidni (po Županiću oko 60%), svetle kompleksije. Kožu je odlikovao, kako kaže Županić, jači roze inkarnat a kosu crvenkast sjaj. Ovaj opis potkrepljuju i podaci arapskih pisaca VII-XII veka, kao i podaci vizantijskog istoriografa Prokopija iz 562. godine nove ere.”

Poznati antropolog Vladimir Dvorniković u svom delu “Karakterologija Jugoslovena” takođe kaže:

“Jugosloveni ranog srednjeg veka pokazuju još pretežno nordijski karakter. Lobanje najstarijih jugoslovenskih grobova većinom su dolihoidne (85,7%). Jugosloveni u prvoj polovini srednjeg veka bili su narod snažna i visoka uzrasta, izdužena oblika lobanje i svetle kompleksije. Boja kože pokazivala je ružičast inkarnat, a plava ili otvorena smeđa kosa crvenkasti sjaj. Prema tome se rasno obeležje starih Jugoslovena u glavnim crtama podudara sa spoljašnošću keltskih i germanskih plemena u vreme njihove seobe na jug. Jugosloveni ranog srednjeg veka zastupali su prilično čistu arijevsku rasu (ksantodolihokefaliju), kako je još i danas nalazimo u Švedskoj i Engleskoj.”

Posle ovih citata, nameće nam se pitanje:

Ako su Sloveni plavi i imaju izduženu i pozadi zabačenu lobanju, zašto mi izgledamo drugačije? Zašto smo tako tamnopusiti i ravno isečenog temena? Često se čuje misao da smo takvi zbog mešanja sa Turcima.

Turci su pre mešanja sa starosedecima Male Azije bili narod uglavnom mongolskog porekla, pa ako smo izmešani sa njima, trebalo bi da prepoznamo među nama znatan broj ljudi sa njihovim tipičnim prćastim nosom, uskim očima i crnom čekinjastom kosom. Ali, to svakako nije naš prosečan izgled.



NEKADAŠNJI IZGLED TURAKA OSMANLIJA PRE NJIHOVOG MEŠANJA SA STAROSEDEOCIMA MALE AZIJE

Obratimo pažnju gde su se u našoj zemlji plavokosi ljudi slovenskog izgleda najviše sačuvali? Upravo u onim područjima gde su se najviše zadržali Turci, i gde je islam najviše zastupljen, a to su područja Sandžaka i muslimanskih gradova u Bosni. U tim područjima srećemo ljude najsvetlije puti, koji najviše odgovaraju izgledu tipičnih Slovena, kakvi su danas, na primer, Rusi.

Godine 1942. grupa bosanskih muslimana (među kojima je bio i tadašnji gradonačelnik Sarajeva — Mustafa Softić) šalje Adolfu Hitleru svoj memorandum, tražeći nezavisnu Bošnjačku državu. Kao argumenat u prilog arijevskog porekla bosanskih muslimana oni navode antropološku razliku u njihovom izgledu u odnosu na Srbe i Hrvate, tvrdeći da “90 odsto Bošnjaka ima tanku, plavu kosu, plave oči i svijetlu boju kože” dok “80 odsto Srba i Hrvata imaju gustu crnu kosu, crne oči i tamnu boju kože”.

Takođe, obratimo pažnju na ona područja naše zemlje koja su gotovo sasvim čista od mešanja sa Turcima, kao što su pojedina planinska područja Crne Gore. Da li tu nailazimo na plave Slovene, ili upravo na najtamnopusitije stanovništvo na Balkanu? Očigledno je da naša tamnopusitost nema veze sa Turcima, niti bilo kojim drugim mongolima (Avarima i dr.), već sa starosedecima Balkana koje antropolozi svrstavaju uglavnom u dinarce i mediterance.

Po doseljavanju na Balkan, Sloveni su izazvali migraciju starosedelaca u više brdovite i planinske krajeve, pa su u vreme turske okupacije Sloveni prvi bili izloženi odvođenju u ropstvo, turskim osvetama povodom čestih buna i jakom uticaju islama. U opustošene krajeve zemlje su se zatim spuštali starosedeooci sa viših planinskih područja, i tako se genetski sastav stanovništva naše zemlje vrlo brzo promenio u dominaciju dinarskih i mediteranskih starosedelaca. Oni Sloveni koji su primili Islam, a to je bilo uglavnom gradsko stanovništvo, najviše su sačuvali svoj izvorni slovenski genetski entitet. Njih je muslimanska vera najviše sačuvala od mešanja sa gordim i ratobornim starosedeoocima Balkana.

ISTORIJA I GENETIKA O NAŠEM POREKLU

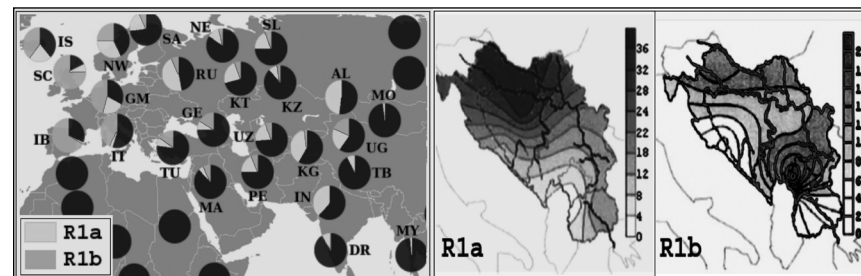
O samim starosedeoocima Balkana istorija vrlo malo govori. Istorija dosta govori o osvajačima Balkana, Ilirima, Keltima, Tračanima i Germanima, koji su istog antropološkog porekla kao i izvorni Sloveni — pripadaju nordidima i njihovi jezici pripadaju istoj jezičkoj grupi kojoj pripadaju i slovenski jezici — indoevropskoj jezičkoj grupi. Svi ti narodi su u različitim istorijskim razdobljima vladali delovima Balkana, a zatim bi se stapali sa tamnopusitim starosedeoocima o kojima istorija gotovo ništa ne govori. Kada bismo o stanovništvu Balkana sudili samo na osnovu istorijskih saznanja, mi bismo uglavnom trebalo da budemo plavi, kao što su i ti narodi koji su pre dolaska Slovena naseljavali Balkan, u istorijskim izvorima opisivani kao plavi. Ali kao što vidimo, poreklo većine nas nije zabeleženo u istoriji. Ono seže daleko u praistoriju ovog podneblja. Ali tamo odakle nam istorija gotovo ništa ne govori, govore nam potomci drevnih ljudi sa tog područja, naš narod, koji je u sebi do dana današnjeg sačuvalao gene svojih predaka iz praistorijskog vremena.

Savremena saznanja iz genetike nam pružaju metodologiju kojom možemo mnogo egzaktnije od same istorije da utvrdimo poreklo i kretanje naroda kroz vreme i prostor. Analiza genetičkih markera tipičnih za određenu populaciju, koji se nasleđuju i koji se mogu analizirati i u živoj populaciji i u skeletima starim hiljadama godina, može nam često mnogo više reći od uvek nesigurnih istorijskih izvora. Genetika nam neće mnogo reći o poreklu samog srpskog imena, ali nam može mnogo toga reći o poreklu same srpske populacije.

Y HROMOZOM O NAŠEM POREKLU

Cela ljudska populacija je na osnovu različitih mutacija na analiziranom području Y hromozoma podeljena na haplo grupe (HG), čije se različite varijante obeležavaju slovima abecede (od HG-A do HG-T).

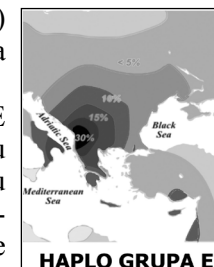
Najzastupljenija haplo grupa kod Beograđana (36,28%) jeste HG-I koja odlikuje atlantske mediterance (koji su kod nas dinarizovani). Zatim sledi HG-R, koja odlikuje nordide, i nju ima 26,55% muških Beograđana. Ona se deli na dve velike grane, na HG-R1b koja odlikuje zapadne nordide (Ilire, Kelte, Germane...), i HG-R1a koja odlikuje istočne nordide (Slovene, Balte, Indoiranace...).



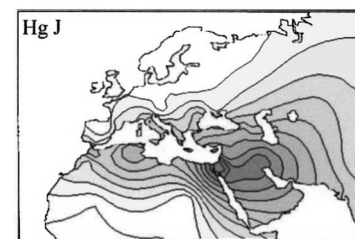
HG-R1a ODLIKUJE ISTOČNE NORDIDE (SLOVENE, INDOIRANCE...) a HG-R1b ZAPADNE NORDIDE (ILIRE, KELTE, GERMANE...)

U populaciji Beograđana istočna (ili slovenska) grana HG-R1a je zastupljena sa 15,93%, a zapadna (ilirsko-keltsko-germanska) grana R1b sa 10,62%.

Zatim, po procentualnoj zastupljenosti sledi HG-E koja odlikuje semite (armenoide i orijentalide), koju ima 21,25% Beograđana. Nosioci HG-E na Balkanu su uglavnom poreklom od drevnih Feničana i sa muške strane semiti su je najviše sačuvali na jugu Srbije i kod Albanaca.



HAPLO GRUPA E



Zatim sledi četvrta haplo grupa po svojoj zastupljenosti kod Beograđana HG-J koja je zajednička za dinarce i razne grane mediteranaca, osim atlantskih mediteranaca, i nju ima 8% Beograđana. Ona je najzastupljenija na jugu Srbije i na Kosovu.

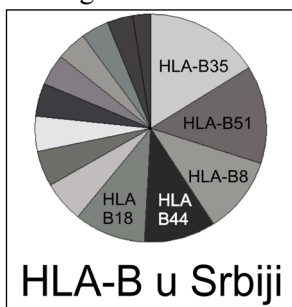
Peta haplo grupa jeste HG-K koju ima 7,1% Beograđana, a koja odgovara mediteranizovanim predstavnicima žute rase koji inače naseljavaju Okeaniju. Kod nas ih ima u istočnoj Srbiji. Ostale haplo grupe su vrlo malo zastupljene da bi bile vredne pomena u ovom kontekstu.

Videli smo da sa muške strane imamo samo 15,93% Beograđana koji imaju haplo grupu R1a koja odlikuje izvorne Slovence, dok je ista haplo grupa zastupljena kod oko 50% Rusa, Ukrajinaca i Poljaka, koji su tipični predstavnici populacija sa visokim procentom izvornih Slovena. Y hromozom se nasleđuje samo sa muške strane, pa nam ne otkriva realnu sliku o poreklu neke populacije, posebno kada je dolazilo do mešanja različitih populacija. Često pridošli okupator pobije određen broj muških starosedelaca a uzme njihove žene. Takođe, pravo prve bračne noći je postojalo i pre pojave Turaka, pa i ono u nekoj meri dovodi zaključke o poreklu na osnovu analize Y hromozoma. Tako alpidi umesto izvorne HG-N imaju nordijsku HG-R sa muške strane, a mnogi dinarci umesto HG-J imaju sa muške strane atlantsko mediteransku HG-I.

HLA SISTEM O NAŠEM POREKLU

Do mnogo objektivnije slike o poreklu stanovništva dolazimo analizom gena HLA sistema, koji se nasleđuje preko oba roditelja i realnije otkriva prosečno poreklo populacije. Svaki čovek ima gene HLA sistema (The human leukocyte antigen system) tj. gene belih krvnih zrnaca. Različiti geni HLA sistema se obeležavaju različitim slovima abecede HLA-A, HLA-B, itd, a različite varijante (aleli) istih gena se obeležavaju različitim brojevima HLA-A1, A2, ili HLA-B5, B12, itd. Svaka druga varijanta istog gena ekspresuje u drugu varijantu antigena.

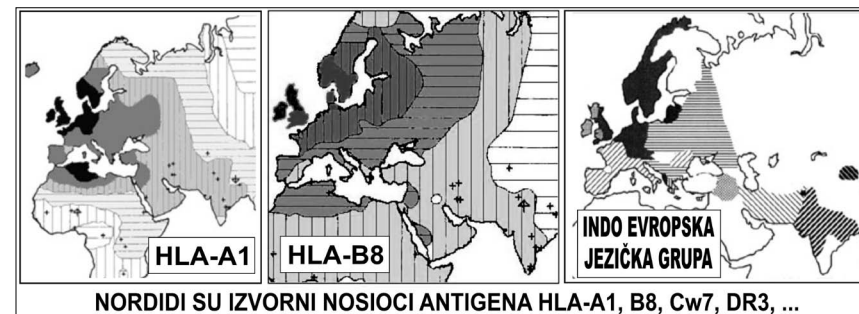
Najzastupljeniji HLA-B antigen kojeg ima 29,02% stanovništva bivše Jugoslavije jeste dinarski antigen HLA-B5. Drugi po zastupljenosti su potomci drevnih Pelazga — istočni mediteranci, čiji antigen HLA-B35 ima 24,09% stanovništva. Zapadno mediteranski antigen HLA-B18 ima 17,76% stanovništva, a atlantsko mediteranski antigen HLA-B12 ima 16,03% stanovništva. Zatim su na redu mongoli čiji antigen HLA-B16 ima 13,69% stanovništva, pa odmah zatim nordidi (izvorni Sloveni, Germani, Kelti, Iliri), čiji antigen HLA-B8 ima 13,43% stanovništva. Alpida i Baltida ima 10,65%. Analiza HLA-A gena otkriva da 19,6% stanovništva bivše Jugoslavije ima HLA-A24 koji odlikuju potomke drevnih Feničana, — semite, koji su u međuvremenu prilično mediteranizovani i dinarizovani. Dakle, opet vidimo da je nordijski genetički marker, ovoga puta antigen HLA-B8, koji odlikuje izvorne Slovence, zastupljen vrlo malo, kod svega 13,43% stanovništva bivše Jugoslavije. Ni antropologija, ni genetika nam ne otkrivaju da smo većinom slovenskog porekla, već da smo starosedeooci Balkana.



DA LI SU SE SRBI DUGO VREMENA MEŠALI SA STAROSEDEOCIMA BALKANA?

Zamislimo da imamo dve guste farbe koje se jako teško i sporo mešaju između sebe, pa možemo na osnovu trenutne finoće izmešanosti da zaključimo koliko dugo su već bile u procesu mešanja između sebe. Na sličan način možemo na osnovu genetskog mešanja različitih populacija da dođemo do odgovora na pitanje da li su Sloveni (nordidi) živeli hiljadama godina zajedno sa starosedeoocima Balkana (dinarcima, mediterancima) ili su se relativno skoro, tek pre oko 1500 godina susreli na Balkanu.

Različiti geni HLA sistema, koji su blizu, jedan do drugoga, nasleđuju se zajedno u istom parčetu hromozoma (istom “bloku” gena), pa oni koji imaju nordijski antigen HLA-A1, u HLA-A genu, uglavnom imaju i nordijski antigen B8 u susednom HLA-B genu, itd.



Isto tako, dinarce odlikuje A2 u HLA-A genu, a B5 u HLA-B genu, itd. Drugim rečima, nordidi imaju uglavnom blok gena HLA-A1,B8, a dinarci uglavnom blok HLA-A2,B5. Postoji vrlo mala verovatnoća da se geni HLA-A i B ne naslede zajedno, i da jedan gen u bloku bude poreklom od jednog roditelja a drugi od drugog, na primer, da se ukrste nordijski A1 i dinarski B5, pa da imamo blok HLA-A1,B5; ili da se ukrste nordijski B8 i dinarski A2, pa da imamo blok HLA-A2,B8. Ali kako se to u skladu sa malom verovatnoćom ipak povremeno dešava, mi možemo na osnovu procenta pomešanih “blokova” (haplotipova) gena da utvrdimo da li su se dve populacije sa različitim alelima dugo vremena mešale između sebe ili nisu.

Od 202 osobe koje su prema jednoj studiji od pre dve decenije analizirale svoje HLA antigene u Beogradu, i utvrdile da imaju dinarski HLA-B5 antigen, od njih svega 94 ima i izvorni HLA-A2 antigen karakterističan za dinarce (i ostale mediterance) u susednom HLA-A genu. To znači da je oko polovina dinaraca izmešana sa drugim populacijama u